

Bevordert dit wetsvoorstel de toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg?

Position Paper van Jan van Dijk, traumachirurg.

De gangbare taal van wetsteksten is voor mij niet erg transparant of toegankelijk. Gezien de korte reactietijd heb ik onvoldoende tijd om het wetsvoorstel zelf grondig te bestuderen. Ik beperk me dus tot mijn eigen opinie, die vooral wordt ingekleurd door hetgeen via de schrijvende en beeldvormende journalistiek op mij afkomt. In de afgelopen decennia is de vrije markt binnengedrongen in sectoren van onze samenleving, waar die niet thuishoort. De gezondheidszorg is één van die sectoren waar de vrije markt destructief werkt op gelijke kwaliteit en gelijke toegankelijkheid ervan voor iedereen in onze samenleving. Ik vind deze wetswijziging een verdere aantasting van de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg in onze samenleving en zeker geen bevordering ervan.

Vrije artskenkeuze, een grondrecht? (afname van toegankelijkheid)

Veel juristen vinden van wel. Op 29-04-14 schrijft Ernst Hulst in Trouw, dat vrije artskenkeuze “een grondrecht is, namelijk het recht op lichamelijke integriteit ofwel zelfbeschikking; de Hoge Raad betitelde dit recht al eens als een van de meeste fundamentele rechten. Hulst betoogt, dat de moderne burger/patiënt zelf het beste in staat is om passende zorg te kiezen bij de zorgverlener, die hij/zij vertrouwt. Ik ben het daarmee eens, maar veel economen denken daar anders over. Op 08-05-2014 schrijven van der Geest en Varkevisser in Trouw, dat Hulst de plank volledig mislaat. “Gezien de vormgeving van het stelsel is het niet meer dan logisch, dat de verzekeraar met de aanpassing van artikel 13 een instrument in handen krijgt door aanzienlijk minder te vergoeden voor niet-gecontracteerde zorg”. “Het is logisch, dat de zorgverzekeraars meer ruimte krijgen om de keuzevrijheid van patiënten te beperken”. De keuzevrijheid bij de economen geldt niet langer de vrije artskenkeuze, maar de vrije keuze voor de verzekeraar. En met droge ogen vergelijken ze vervolgens appels met peren, en stellen dat “de vrije keuze” gehandhaafd blijft. En dat is niet waar, omdat voor veel mensen aan de onderkant van de inkomensschaal alleen de goedkoopste variant overblijft. De algemene toegankelijkheid van goede zorg neemt af, en de gelijkwaardige beschikbaarheid ervan voor iedereen wordt dus niet bevorderd, maar neemt af. En dat zie ik dagelijks in de spreekkamer.

Afname van kwaliteit.

Als medicus op de werkvloer ga ik dus mee met de juristen. Vrije artskenkeuze is een belangrijk recht en een belangrijk sociologisch fenomeen, dat gehandhaafd moet blijven. Dat mag niet zomaar worden weggegooid ten faveure van een fictief en waarschijnlijk onhaalbaar economisch construct. Het feit, dat de patiënt uit vrije wil ervoor kiest om zich door mij te laten behandelen is een belangrijk wederzijds fundament onder een succesvolle arts-patiënt relatie, die is gebaseerd op vertrouwen in mijn vakmanschap. Dat basale sociale vertrouwen in de medische stand is nog altijd heel hoog, en is onmisbaar voor het handhaven van onze zeer hoge standaarden van kwaliteit in Nederland. Het is ook mijn perceptie in de spreekkamer, dat geen enkele bevolkingsgroep vertrouwen heeft in de zorgverzekeraars als primaire behartiger van hun gezondheidsproblemen. En dat wantrouwen is terecht, want bij de selectieve zorginkoop speelt nooit het belang van de patiënt een rol of de kwaliteit van zorg, maar is louter het financiële belang van de

verzekeraar leidend. De borging van de kwaliteit van zorg voor de toekomst van onze samenleving is veel beter in handen bij de zorgprofessionals, dan bij de verzekeraars. Ik voorzie dus alleen maar afname van kwaliteit.

Conclusie,

Ondertussen stribbel ik mee, omdat ik niet anders kan. Maar ik spreek wel tegen, en dat blijf ik doen, totdat we in Nederland een andere koers gaan varen. Ik voorzie en voorvoel dus door deze wetswijziging eerder afname van kwaliteit en toegankelijkheid dan bevordering ervan. Ondertussen blijf ik me verbazen over de staat van totale apathie bij collega's, maar ook bij bestuurders, artsorganisaties en patiëntenorganisaties. Niemand is nog in staat om "out of the box" te denken. Ook vind ik het verbazingwekkend, dat de Nederlanders niet massaal de straat op gaan om te protesteren tegen deze aantasting van hun fundamentele recht op goede zorg.

Jan van Dijk, traumachirurg
Op persoonlijke titel.

N.B. Geen debat zonder een toekomstbeeld.

Voor een blijvende rechtvaardige verdeling van zorg, en voor de betaalbaarheid ervan, denk ik dat het nodig is, dat de soevereiniteit van het vakmanschap wordt hersteld. Voor de professionals geldt dan, dat ze zelf het professionele gezag weer in eigen hand moeten nemen, en opruiming moeten houden in de politiek/bestuurlijke ravage. Gelijktijdig met "het proces van (op)ruiming" gaan we onze organisatie niet langer zien als een machine, maar als een **werkgemeenschap** waar mensen met een gedeelde ambitie samenwerken. Een organisatie waarin de verbeelding van mensen weer kan spreken, en waar de professionele hulpverlener geen resource is, maar een (mede)mens. Door ons vooral en misschien zelfs uitsluitend bezig te houden met het primair proces besteden we onze energie weer op de juiste plek. De organisatie wordt ingericht als een dienend en ondersteunend schild voor de werkvloer tegen de demotiverende bureaucratie. Het succes van Buurtzorg Nederland laat zien dat dat echt mogelijk is, en zowel kwalitatief als economisch zeer profijtelijk is voor alle partijen. Het is gewoon op alle fronten echt veel beter voor mens en maatschappij. Door heel precies na te gaan wat bijdraagt aan de waardecreatie voor de patiënt en het primair proces daarvoor te optimaliseren, komen we tot een werkelijke verbetering van onze organisatie en dienstverlening; efficiency en kwaliteit gaan hierbij hand in hand. Alleen de professionals zelf kunnen de macht van het geld terugdringen, door zelf het professionele gezag weer in eigen hand te nemen.

(De laatste alinea is voor een groot gedeelte Copy/Paste uit Nieuw Organiseren van Labrujere en de Jonge uit 2011, met wat punten en komma's van mezelf, literair en stilistisch geen hoogstandje, maar gezien het tijdstip van de dag zult u het ermee moeten doen).